

Vivat Academia! II.

Beszélgetés Prof. dr. Lakatos Ferenc dékánal

Az Erdőmérnöki Kar, az erdőmérnök képzés és az oktatás jelen helyzetéről, Prof. dr. Lakatos Ferencsel, a Kar március elején kinevezett új dékánjával beszélgettünk.

– *Folytatva a beszélgetést, kérlek, térjünk rá az erdőmérnökképzés egészséges mai helyzetére, elemzésére.*

– Jelenleg 745 aktív és 65 passzív hallgatónk van a Karon. Ezen belül 307 fő tanul az erdőmérnöki szakon. Ők már mind az osztatlan erdőmérnökképzésben vesznek részt. Ezek a számok is azt mutatják, hogy vannak ún. évhalmozók, akik hét, nyolc, esetleg több mint tíz év alatt szereznek diplomát. Tegyük hozzá, ebben vannak olyanok is, akik külföldre utaznak. Összehasonlítva azonban azzal a korszakkal, amikor én voltam hallgató, az az időszak szinte poroszos fegyelműnek tűnik. Ha valaki valamit többszörre nem teljesített a megadott feltételek szerint, azt eltanácsolták az egyetemről. A kreditrendszer bevezetésével nagyon nagy lett a szabadság, még úgy is, hogy az erdőmérnöki szakon az egyes tantárgyak egymásra épülése bizonyos korlátokat szab. Ez az a kritikus időszak, amikor a diákok kiszabadulnak a családi kötelemből és beleesnek a felsőoktatási rendszer nyújtotta nagyfokú szabadságba. Kevesen vannak, akik helyén tudják kezelni és egyensúlyban tudják tartani azt, hogy egy egyetemre elsősorban azért járunk, hogy elvégezzük, és nem azért, hogy jól érezzük magunkat. Természetesen a kettő nem zárja ki egymást, csak a prioritások nem mindegy, hogyan állnak fel.

– *Valószínűleg ez egy általános magyar társadalmi és közoktatási probléma. Én magam is tapasztaltam ezt más hazai egyetemeken, felsőoktatási intézményekben.*

– Ez a túlzott szabadság erősen visszaüt a képzés során. Háromszor lehet ugyanazt a tantárgyat felvenni, háromszor lehet minden tantárgyból vizsgázni. A kilenc vizsgalehetőség általánossá tette az „akkor majd jövőre” típusú hozzáállást. Így jóval több időt töltenek el a hallgatók az egyetemen. Az utóbbi időben valamennyit javított a korábbi állapotokon, hogy az állam összesen csak 12 félévet finanszíroz, azon túl már önköltséggé válik a képzés. Ráadásul ez nem kis anyagi megterhelést jelent adott esetben.

– *Mennyiben kapcsolódik ehhez, hogy az erdőmérnöki szak felvételi pontszámai is csökkenő tendenciát mutatnak?*

– Ennek több aspektusa is van. Az erdőmérnöki szakon csökkent a jelentkezők száma. Ez a folyamat egybeesik azzal az időszakkal, amikor a Karon visszaállt az osztatlan képzés, aminek előfeltétele volt, hogy legalább egy tárgyból emelt szintű érettségit tegyen a jelentkező. Eleve ez is egy erős szűrő tényező. Bizonyos mértékig még a fő bázist adó erdészeti szakközépiskolák felé is. Nem minden esetben akarnak az ott tanulók emelt szintű érettségit tenni. Amikor meg egy végzett technikus eljut oda, hogy mégis csak erdőmérnök szakon szeretne végezni az egyetemen, addigra már sokszor túlhaladott a dolog, hiszen visszamenőleg kellene letenni a szükséges vizsgákat. Másrészt, az emelt szinten nem annyira jó jegyeket érnek el a középfokú tanulók, mint az alap érettségien. Ez is csökkenti a pontszámot. A fentieket is figyelembe véve az is érdekes, hogy a felvételi pontszámok és a végzettség megszerzése utáni állástalálás nem függ össze egymással. Ha csak az ideai pontszámokat nézem, akkor a környezettan, környezet tudós szakokon volt messze a legmagasabb, miközben pont ennél a szakoknál van a legnagyobb probléma a végzés utáni elhelyezkedés terén. Míg az erdőmérnöki szakon viszonylag kevés az ebből eredő gond. Az utóbbi években az erdőmérnöki oklevelet szerettek a legnagyobb többségben, ha akartak, el tudták helyezkedni a szakmájukban.

– *Van-e arra rálátásotok, hogy a végzett erdőmérnökök mennyire maradnak a szakmában?*

– *Vannak erre adatsoraink. Elsőre talán meglepő módon, de erősen hullámzó, hogy adott időszakokban, években ez hogyan alakul. Vannak jó évek, amikor az összes végzetten fel tudja szívni a szakma. Vannak viszont évek, amikor nagyon nehéz állást találni. 5-7 évenként hullámzó ciklusokat figyelhetünk meg. Általánosságban azonban igaz az a tendencia, hogy inkább csökkenő az erdőmérnökök iránti igény, főleg ha azt nézzük, hogy korábban az erdészetenél legalább két műszaki vezető volt, egy erdészetvezető mellett. Ez máris három erdőmérnököt jelent.*

– *Éppen a munkaadói oldalról csökken az igény a mérnökökre?*

– A tendencia ezt igazolja, hiszen egyrészt számos erdészetet összevonnak, másrészt egyre nagyobb területen, egyre kevesebb erdőmérnök dolgozik. Ezek pedig a képzésben is éreztetik a hatásukat. Az is hozzátartozik a kép teljességéhez, hogy akár a vadgazdálkodásban, de főleg a természetvédelemben, korábban erdőmérnököket alkalmaztak túlsúlyban. Ma már ez nem igaz. Egy erdős területű nemzeti park esetében inkább természetvédelmi mérnököt keresnek adott feladatkörre, sem mint erdőmérnököt. Ez is az igény bizonyos mértékű csökkenéséhez vezet.

– *Valamiféle jövőképet minden egyetem igyekszik azért felvázolni a hallgató számára. Milyen képet tud festeni a jövőre vonatkozóan erről az Erdőmérnöki Kar az erdőmérnök végzettséget szerzőknek?*

– Évente 60 államilag finanszírozott és 20 önköltséges hallgatót lehet felvenni az erdőmérnöki osztatlan szakra. Az államilag finanszírozott helyeket minden évben be tudjuk tölteni. A költségterítéses szakon változó a kép. Ott adott évben vagy van, vagy épp nincs megfelelő számú érdeklődő. Vagyis abból indulhatunk ki, hogy 60-70 fő a kezdő létszám adott évfolyamon és 40-50 fő körüli a végzősök száma. Szerencsére nem minden lemorzsolódó tűnik el a rendszerből végleg. Jellemző a más szakokra váltás, mivel többeknek bizonyos tárgyakkal, tárgycsoportokkal problémáik vannak. Összegezve, a fennmaradó 40-50 végzést, jelen állapotban, még felveszi a szakma. Ennyi erdőmérnökre van szükség. Reméljük még jó néhány évig ez így lesz! Nem csak az állami erdőgazdálkodásnak képzünk mérnököket, de az erdészeti hatósági igazgatás és a szakirányítás számára is, mely utóbbi esetben nem szabad elfeledni, hogy az ország erdőterületének 40%-a magánérdő.

– *Ezek szerint mérhető a magán-erdőgazdálkodás szakemberek iránti érdeklődése is?*

– Egy pályázati munka keretében tavaly fel kellett mérnünk az elhelyezkedési adatokat. Így bátran mondhatom, hogy igen. Sőt, az utóbbi években emelkedett is. A nagyobb területtel rendelkező erdőbirtokosok irányából ez már korábban is egyértelmű volt, de a kisebb erdőbirtokosságok is igénylik az integratori, szakirányítói feladatokat ellátó mérnököket.

Prof. dr. Lakatos Ferenc dékánal folytatott beszélgetés befejező részét, egyebek között az Erdőmérnöki Kar doktori iskoláinak helyzetéről, jövőjéről, a következő lapszámunkban olvashatják.

Nagy László